

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik kétféle kiadásban; hetenkint háromszor: szerdán, pénteken és vasárnap; s hetenkint egyszer: pénteken. — Terjedelme mindig 16 oldal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

A „Magyar Néplap“ ára hetenkint egyszeri megjelenéssel: Egész évre 1 frt 80 kr. Fél évre — > 95 > Negyed évre — > 50 > Egyes szám 4 kr.	A „Magyar Néplap“ és „Mészegarda“ előfizetési ára: Egész évre 3 frt — kr. Fél évre 1 > 50 > Negyed évre — > 20 >	Szerkesztik: LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLERT.	A „Magyar Néplap“ ára hetenkint háromszori megjelenéssel: Egész évre 6 frt — kr. Fél évre 3 > — > Negyed évre 1 > 50 >	„Magyar Néplap“ — hetenkint háromszor a „Mészegarda“-val Egész évre 7 frt 20 kr. Fél évre 3 > 60 > Negyed évre 1 > 30 >
---	---	--	---	--

A szegedi választás.

Folyó hó 28-án, azaz jövő kedden lesz a szegedi ütközet.

Egyik részén a szegedi szabadkőmives páholy nagymestere, *Polczner Jenő* áll, a másik oldalon pedig lapunk felelős szerkesztője, *Lepsényi Miklós*.

Polczner a függetlenségi zászlót lobogtatja, noha ehhez semmi köze se volna, mert a függetlenségnek azon szárnyához tartozik, mely a kormánypárttal trafikál, s mely a kormánypártot a bukástól megmentette. Mert ha a függetlenség egy része nem szavazott volna a polgári házasság alkalmával a kormánynyal, a kormánynak nem lett volna meg a többsége és megbukott volna. De mikor a bukás szélére került, mikor a veszedelemben már nyakig benn volt a kormány, akkor Eötvös-Justh vezérlete alatt 33 függetlenségi képviselő a kormánynyal szavazott, s megmentették azt a kormányt, melyet a közönség előtt egyre szidnak és ócsárolnak.

Ez időtől szakadt a függetlenségi párt két ágra s ma se egyesült.

Polczner Jenő tehát a függetlenség azon részéhez szegődött, mely suba alatt a kormányt támogatja, vagyis a *kormánypárti függetlenségekhez*. Ezeknél csak a cégér függetlenségi, de a törekvés teljesen kormánypárti!

Ezek az urak viszik be sokszor alattomban a népet a kormánypártba, anélkül, hogy a nép észrevenné. Azt hiszi, hogy függetlenségi képviselőt választott, pedig dehogy! A függetlenségi cégér alatt *kormánypártit* bizott meg képviselőtelével.

Igy vezetik félre, így ámitják, így csalják meg a népet!

Ez disznóság!

Aki egyszer függetlenségi, az ne támogassa a kormányt soha, mint Eötvös Károly és az ő pártjába tartozók.

Aki pedig a kormányt akarja támogatni, az ne hazudja magát függetlenséginek, mert az népbolondítás.

Igaz-e?

Polczner Eötvös Károly pártjához tartozik s azért mondtuk, hogy Polczner csak talmi-függetlenségi, mert Eötvös is az.

A talmi, vagyis *hamis* arany pedig soha se lesz igazi arany. Ép így a talmi függetlenségi soha se lesz igazi függetlenségi.

Igaz-e?

Ha tehát Polczner nem is volna *szabadkőmives*, a szegedi nép akkor se szavazhatna rá, mert elvei nem a nép elvei.

De Polczner *szabadkőmives* is.

Tudjátok-e tisztelt olvasók, kik azok a szabadkőmivesek?

A szabadkőmivesek borzasztó emberek, kik előtt semmi se szent, kik Istent se ismernek. A szabadkőmives nem imádkozik soha, nem gyónik soha, nem böjtöl soha, az Ur Jézus szent testét nem veszi magához soha, mert a szabadkőmives nem hisz Istenben, nem hisz Jézus Krisztusban, nem hisz Szűz Máriában. A szabadkőmives azt mondja *nincs Isten*, noha az egész világ, az ég csillagai, a föld virágai, a tenger gyöngyei, a hegyek aranyai, mind Isten nagyságát, hatalmát és dicsőségét hirdetik.

Szives bizalommal kérjük tisztelt elbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani.

Szerk.

Azért van, hogy a szabadkőmivesek mind a polgári házasság barátai. Az egyházat gyűlölik, a bűnt nem utálják, a buzgóságot ostobaságnak tartják. Szóval a szabadkőmivesek az ördög rab-szolgái és a bűn terjesztői.

S Polczner is szabadkőmives!

Igenis szabadkőmives. Még pedig nem is egyszerű, nem is közönséges, hanem főszabadkőmives, a szegedi szabadkőmives páholy nagymestere.

A szabadkőmivesek, mint megrögzött veszedelmes gonosz emberek, az Isten lételének tagadói, az egyház ellenségei, *ki vannak az egyház kebeléből átkozva*, ki vannak az egyházból tagadva és taszítva.

Három pápa is megátkozta szabadkőmiveseket. Mert Isten barátai nem lehetnek egy akolba az Isten ellenségeivel. A rohadt almát se okos dolog megtűrni az egészségesek között, mert hisz azt mindnyájan tudjuk, hogy ha az egészséges gyümölcs közé rohadt keveredik, nem a poshadtra ragad rá az egészség a többiről, hanem az egészségesek kapják meg a rohadtságot. Ezért közösitik ki a pápák is a rohadtlelkű szabadkőmiveseket, az egészséges lelkű katolikus hitek gyülekezetéből. S nincs-e ez helyesen? Nagyon helyesen van.

Ámde ha így van a dolog, szabad-e jóralvó katolikusnak szabadkőmivesre szavaznia? Nem, nem, soha nem!

Hisz ezzel egyháza és Krisztusa ellen vétene.

Ezzel meggyalázná a Szentlélek Isten ama kegyelmét, melyet a szent keresztségben kapott. Ezzel Judása lenne saját üdvösségének.

Az egyház ellenségeit támogatni, az egyház ellenségeire szavazni nem szabad soha.

Hisz aki az egyház ellenségére szavaz, az *Isten ellen szavaz*.

Gondoljátok csak meg ezt az iszonyatos bűnt, ezt a rettenetes vétket.

A szabadkőmivesek pedig az egyház ellenségei, még pedig a legveszettebb ellenségei.

Ezért vannak kiátkozva az egyházból.

Lehetne-e tehát ezek után is még, oly rendkívüli könnyelmű ember, ki ily szabadkőmivest segít előre? Hisz az ilyen akár a keresztet is leköpheti, azzal se követ el rettenetesebb vétket. Mert hisz az ily bűnös szavazat se más ám, mint a kereszt megyalázása, eltiprása!

Ezt véssé eszébe mindenki. S akinek még ezek után is van bátorsága egy szabadkőmivesre szavazni, az akár előre is elmehet a pokol lángjai közé, mert bizony bajosan fogja kikerülni.

Ott lesz a helye ő neki is, a hova az ő szabadkőmives barátját dugják majd Lucifer urinasai.

Polcznerrel szemben az igaz vallás egyik papja, Krisztus egyik szolgája áll, ki mint szerkesztője ennek a lapnak, évek óta a legerősebben hangoztatja, hogy segítsünk a népen.

Ki a „Magyar Néplap“-ot előbb is olvasta, az tudja, mily lángoló buzgalommal sürgeti Lepsényi e kis lapban évek óta nép érdekeinek fölkarolását. Az tudja azt is, hogy Lepsényi volt az első, ki a három legelhagyatottabb osztálynak, a *kisgazdáknak*, a *kisiparosoknak* és a *munkásoknak* érdekeit hathatósan fölkarolta és ez érdekek gyámolítását sürgette. Ki e lapocskát előbb is olvasta, az tudja, hogy Lepsényi indította a polgári házasság, a polgári anyakönyvezés, a zsidók recepciója és a felekezettlenség ellen a legnagyobb mozgalmat. Ezért a zsidók, különösen pedig a zsidó ujságírók dühöngtek rá és dühöngnek most is, mert több kellemetlenséget senki se csinál nekik, mint Lepsényi.

Vigyázzátok majd csak meg, miket irnak róla teszem azt a „*Szegedi Napló*“ és a „*Szegedi Híradó*“ című lapok, melyek mindenike zsidóújság, mert ötven krajcáros nevű zsidó atyafiak, Mózesok és Ábrahámok írják s ők akarják tanítani a józaneszű magyar népet, kinek a kisujjában is több esze van, mint a zsidónak a fejében, mert a zsidóban csak fufang, ámitás és ravaszság lakik.

De éppen ez a jó jel, hogy Lepsényit a zsidó ujságok oly erősen támadják, mert annak a jele ez, hogy nem a zsidóknak, hanem a népnek a barátja s a zsidó huncutságokat nem hagyja szó nélkül. Nem bántanak a zsidók, ha hamiskodásaikra szemet hunyna. Dehogy is bántanak. Még dicsérenék is. Ámde ennek a dicséretnek a szegény magyar nép adná meg az árát.

Ilyen dicséret Lepsényinek nem kell. Csak hadd szidják a zsidók. Sokkal jobb az mireánk magyarokra, ha a zsidó szid és gyaláz, mintha a markába nevet.

Nem igaz-e?

Lepsényi a **néppárt** programjával lép föl.

A néppárt a nép igazi pártja. Innét van a neve is. Nincs párt, mely ennél nagyobb barátja volna a népnek.

Lehetetlen azért, hogy a nép a maga pártját ne támogassa s ne a néppárti jelöltre, Lepsényire szavazzon.

Ez lehete len.

Hisz maga ellen vétkezne a nép, ha a néppárt jelöltségét még Szeged városában, ebben a tiszta katolikus magyar városban se lehetne keresztül vinni.

Lehetetlen, hogy a nép ne akarjon magán segíteni. Lehetetlen, hogy terheit ne akarja megkönnyíteni.

Ha nem akar magán segíteni, hát akkor csak szavazzon Polcznerra. Ha pedig akar magán segíteni, nem szavazhat másra, mint a néppárt jelöltjére, Lepsényire.

Hisz a néppárt a népé. A népnek tehát támogatnia kell.

És pedig annál könnyebben szavazhatnak a néppártra a szegedi polgárok, mert a függetlenség minden programpontja benn van néppárt programjában is.

Ámde van a néppárt programjában sok jó pont, mely nincs ben a függetlenségi programban.

Minden függetlenségi tehát okosan teszi, mert csak nyer, ha néppárti lesz.

Föl azért mindnyájan a néppártba!

Nem is ember ki nem néppárti!

Éljen a néppárt!

Éljen a néppárt szegedi jelöltje: Lepsényi Miklós!

Néppárti

POLITIKAI HIREK

Az általános szavazás joga. A múlt vasárnap a függetlenségi párt az általános választói jog tárgyában értekezletet tartott és azt határozta, hogy országos népgyűlést hív össze ez ügyben, melyen hangosan fogja követelni a választói jog kiterjesztését. Helyes mindez. De Glatz György e gyűlésen szót emelt és tiltakozott az ellen, mintha az általános választói jog eszméje a néppárttól származnék. Azonban akár tiltakozik Glatz György ez ellen, akár nem, az igazságot eltagadni nem lehet. Az igazság pedig az, hogy az általános választói jogot a néppárt vetette föl legelőször s a néppárt sürgette legjobban. Akik most törnek mellette lándzsát, azok csak kikölesönöztek a néppárttól. Aki kételkednék efelett, ám üsse föl lapunknak 1893-iki évfolyamát; nem egy cikket irtunk az általános választói jog érdekében, mikor a függetlenségi képviselő uraknak eszökbe se jutott e nagy eszme. A tiltakozás a ténynel szemben nem ér semmit. Bizony az általános választói jogot a néppárt vetette föl s ha életbe lép, a néppárt dicsősége leszen mindenkor.

Meghívó. Mióta a „néppárt“ kitüzte lobogóját, keletről, nyugatról, éjszokról és délről csoportosulnak köréje a haza polgárai. Illő tehát, hogy a magyar Alföld is adja jelét e tekintetben rokonszenvének, miért is annak egyik nagy városában Csongrádon f. évi április 26-án, vasárnap, d. u. 3 órakor a Tempлом-téren nagy politikai népgyűlés lesz, melynek következő a tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: gr. Zichy Nándor aranygyapjas vitéz, val. belső titkos tanácsos, stb. 2. A néppárt és az „új rend.“ Tartja: Molnár János, komáromi apát-plébános. 3. A néppárt és a közgazdaság. Tartja: Dr. Bakonyi Elek, székesfővárosi ügyvéd. 4. „Isten hozott.“ Költemény. Irta és szavalja: Csapó János. 5. A néppárt zászlaja, elvei. Tartja: Kálmán Károly

sóskuti plébános. 6. Elnöki zárszó. Fölhívjuk a magyar Alföld minden lakosát, hogy párt, rang, felekezeti különbség nélkül igyekezzenek a csongrádi gyűlésen részt venni. Ne maradjon el senki, hogy az ott hallott eszmék lelket hadd járassák át.

Országgyűlés.

Április 18-án.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter bemutatja a Hunyady-levéltárnak a bajor levéltárból való megszerzésére vonatkozó jelentését.

A jelentést a közoktatásügyi bizottsághoz utasítják.

Következik a napirend: *A pénzügyminiszteri tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalása.*

Az egyenes adók tételénél

Szacsavay Sándor szólal föl. Nincs megelégedve a kormánynak sem közgazdasági, sem pénzügyi politikájával. A haladásnak, a fejlődésnek három tényezője van: a föld, a tőke és a munka.

E tényezőket a kormány nem hogy összehangzásba igyekeznék hozni, hanem szembe állítja egymással.

Az ilyen politikát, mely a pénznek, a tőkének fellaló uralmát eredményezi, ő nem támogathatja. (Helyeslés balról.) A tételt nem fogadja el. (Éljenzés balról.)

Sima Ferenc főleg a földadóval foglalkozott beszédében. A földadót tulságos magasnak s aránytalanul tartja. A megváltozott gazdasági viszonyok között a gazda jövedelme felényire olvadt le, mint aminő volt a kataszteri becsléskor s most is a kataszteri becslés szerint vetik ki és hajtják be az adót. Ez óriási igazságtalanságon segíteni kell, hisz gazdaközönségünk amúgy is nagyon válságos helyzettel küzd s a tönk szélére jutott.

Határozati javaslatot nyújt be, mely a következőleg hangzik:

Utasítja a ház a kormányt, hogy a földadó leszállítása és az egyenes adók arányosabb kivetésére vonatkozólag még ez ülészakban terjeszzen be törvényjavaslatot. (Helyeslés halfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter vitáz az ellenzéki szónokkal. Azt mondja, hogy a kormányban meg van a jóakarát az adórendszerrel mutatkozó bajok orvoslására s a kormány már foglalkozott is e kérdéssel. Igazságon tehát a kormányt közönnyel vagy nemtörődömséggel vádolni nem lehet. *Sima* javaslatát kihihetetlennek tartja; de nincs is arra szükség, hisz a kormánynak ugyanis szándéka az adóreform ügyében javaslatait már legközelebb előterjeszteni.

A földadóra felhozottakra megjegyzi, hogy a mi viszonyainkat nem lehet összehasonlítani az ausztrai viszonyokkal. Mindazonáltal szívesen elismeri, hogy a földbirtokok igen meg vannak terhelve s a mai súlyos viszonyok között a terheken könnyíteni kell. De nagyon csalódik az, aki azt hiszi, hogy a mostani viszonyok között pusztán a földadó leszállításával segíteni lehet. Hiszen nálunk nemesek a földbirtok van súlyosan megterhelve meg vannak terhelve nagyon más ágak is. (Felkiáltások. Ez már igaz!)

Az adórendszer több elvei azon emlékiratban vannak letéve, melyet hivatalbeli elődje kidolgozott. A földadó méltányos és lehetséges leszállításain kívül a kormánynak szándékában van eltörölni az általános jövedelmi pótdadót s azt igazságosabb új jövedelmi adóva

pótolni, mely a terheket arányosabban osztja meg.

Megemlékezve még röviden a vámokról, kéri a tétel elfogadását.

Következik a szavazás.

A ház többsége az egyenes adók tételét elfogadja, ellenben Sima Ferenc javaslatát elveti.

A kereseti adó tételénél felszólal

Ugron Gábor: Rámutat a miniszter beszédére, melyben sok ellenmondást lát. Ugyanis a miniszter beszédének egyik felében elismeri a földadó leszállításának szükségét, utóbb pedig ezzel homlok egyenest ellenkező érveket hoz fel.

Azt is mondta a miniszter, hogy ha az adóreformról szóló törvényjavaslatot be is terjesztette volna, a ház nem tárgyalhatta volna, mert nem volt rá ideje. Kérdi a minisztert, hogy miféle nagy munkát végzett a ház? Hiszen egész nyáron és őszön át csak pazarolta az időt.

Teijesen igazat ad Simának és Szaesvaynak abban, hogy a földadó tárgyalásában, nem lehet belemenni addig, amíg nem tudják, hogy mily teherrel akarják megterhelni a földet.

A tételt nem szavazza meg.

A ház a tételt elfogadja.

A regálejővedelem tételénél ismét

Ugron Gábor szólalt föl. A regále megváltásból, elismeri nagy haszna van az államnak és a bérlőknek, de a fogyasztóközönség annál nagyobb zsarolásnak és zaklatásnak van kitéve.

Nem helyesli az olvan adózási rendszert, mely az állam és a polgár között egy harmadik tényezőnek, a bérlőknek biztosítja a hasznot.

Kifogásolja, hogy a bérlőket nem nyilvános árverés útján adják ki, hanem a pénzügyigazgatóságok kényök-kedvök szerint osztják ki. Így azután nem esoda, ha az adózó polgároknak a bérlőkkel szemben soha sincs igazuk s teljesen ki vannak szolgáltatva a bérlők zsarolásainak.

Az ő kívánsága, hogy a törvény, mely az igazság védelmére hozatott, hajtassék végre igazságosan; s ha a regáletörvényt a szabad forgalom biztosítására hozták, az biztosítsa és egyuttal a szabad forgalmat ne bérnitsa az meg.

Lukács László pénzügyminiszter röviden válaszol Ugron szavaira, tagadva a visszaéléseket.

A ház a tételt elfogadja.

A bélyeg- és illetékek tételénél

Meskó László szólalt föl. Sürgeti a bélyeg és illeték törvények revízióját. Kérdi a minisztert, hogy a revízióval szemben minő álláspontot foglal el.

Olay Lajos: A bélyeg és illetékek szabályozását már a régibb kormányok is megígérték, de mindeztideig nem tettek semmit. Ő az ügyet elaludni nem engedi s kijelenti, hogy mindaddig, míg ez ügyben valami intézkedés nem történik, az ügyet minden három hónapban a ház elé hozza. (Helyeslés balfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter a reformot maga is szükségesnek tartja, de annak megvalósítására most határozott ígéretet nem tehet, mert jelenleg a kormány nagyon sok fontos dologgal van elfoglalva.

Az illeték-szabás tételénél

Ugron Gábor azt kérdi a minisztertől, hogy a nemesítésekért a bárói és grófi rangokért fizetett összegek mért nem szerepelnek a költségvetésben?

Lukács László rövid válasza után

A ház a tételt elfogadta.

A dohányjővedék tételénél

Papp Elek szólal föl. Kijelenti, hogy ellensége a

dohánymonopóliumnak, mert az alföld egy nagy részét megfosztja keresetétől. A monopóliumnak tudja be azt is, hogy a dohányipar oly nagy hanyatlásnak indult.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy a miniszter a dohánymonopólium tárgyában hívjon össze tanácskozást s ennek véleménye alapján az egyedáruságról szóló törvény módosításáról nyújtson be a kormány törvényjavaslatot. (Helyeslés balról.)

Unók a vita folytatását hétfőre halasztotta s egyuttal ajánlatot tett a ház munkarendjére nézve.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter válaszol Visontai Somának az ujvidéki-posta és távirida ügyében tett interpellációjára.

Visontai Soma s a ház a választ tudomásul veszi.

Hévízy János a bécsi Teréziánium intézetében alapított új alapítványi helyek tárgyában interpellálta a közoktatásügyi minisztert.

Wlassics miniszter azonnal hosszasan válaszolt az interpellációra.

Hévízy János a választ nem veszi tudomásul, ellenben a ház többsége a választ tudomásul vette.

Végül még

Urányi Imre interpellált a genuai vámhatóság által elkövetett visszaélések tárgyában.

Ülés vége 2 $\frac{1}{2}$ órakor.

Ápril 20-án.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök jelenti, hogy Jónás Ödön mandátuma a törvényes harminc nap alatt kérvénnyel nem támadtatott meg.

Véglegesen igazolják.

Következik a napirend: A pénzügyi tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

A dohányjővedék tételénél

Okolicsányi László szólal föl. Foglalkozik azon bajokkal, melyek a dohánytermelés körül előfordulnak. Ő a bajokat a most fennálló rendszernek tulajdonítja, mely rendszerben tulságosan érvényesülnek a fiskális szempontok, sokszor a termelők kárára is. Ha az állam a dohánytermelésből egyedáruságot csinált s a szabad forgalmat meg nem engedi, hanem teljesen a maga kezébe veszi, akkor ezzel nemcsak jagok, hanem köteleltségek háramlanak reá.

Előadja nézeteit, hogy a most fennálló rendszer keretein belül mikép lehetne a bajokon ha nem is teljesen, de legalább némileg segíteni.

Kéri a kormányt, hogy karolja fel s kitünő dohánytermelő vidékek érdekeit s erre nézve határozati javaslatot is nyújt be.

Szederkényi Nándor: Hevesmegyének két nagy baja van: a szőlő és a dohánytermelés nyomorusága. A legkitünőbb dohányfaj: a verpeléti, de a kormány a verpeléti termelőkkel igen méltánytalanul jár el. Így azután nem esoda, ha a vidék dohánytermelése mindinkább pusztulóban van. E vidék dohánytermelését még kell menteni az elpusztulástól. Pártolja Okolicsányi László javaslatát.

Várady Károly Ujpest érdekében szólal föl. Arra kéri a kormányt, hogy Ujpest ne kapesoltassék össze a fővárossal a dohányelárusítási engedélyek tárgyában.

Lukács László pénzügyminiszter vitáz az ellenzéki szónokokkal, kijelenti, hogy a benyújtott határo-

zati javaslatokhoz nem járulhat hozzá; hanem igéri, hogy a felhozottakat megfontolás tárgyává fogja tenni s a bajokon lehetőleg segíteni.

Okolicsányi László bizva a miniszter ígéréteben, határozati javaslatát visszavonja.

A ház a tételt elfogadja, ellenben Papp Elek javaslatát elvetette.

A lottójövedékek tételénél

Mezei Mór kérdi a pénzügyminisztertől, hogy a kis lutrijátékkal szemben minő álláspontot foglal el?

Lukács László e kérdésben már tárgyalt az oszt-rák kormánylyal, de megállapodásra nem juthattak. Mivel Ausztriában a kis lutrit nem szüntetik be, azt ő nem teheti. Kénytelen tehát arra szorítkozni, hogy a játékszenvedély korlátozása szempontjából néhány húzást eltörüljön.

A ház a tételt elfogadta.

Lakatos Miklós a só árának leszállítását sürgeti.

Hoisy Pál az aranybányászat érdekeinek felkarolására hívja fel a minisztert és az aranyvalutához szükséges arany beszerzése iránt intéz kérdést a miniszterhez.

Lukács László rövid válasza után a ház a tételt elfogadta.

Az átmeneti kiadások tételénél

Horváth Gyula újolag figyelmébe ajánlja a miniszternek a budapesti állami tisztviselők milléniumi jutalmát.

Lukács László pénzügyminiszter azt mondja, hogy amit a kormány ez ügyben megtehetett, megtette.

A tételt elfogadják ezzel a pénzügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalása is véget ért.

Napirenden van a közlekedésügyi bizottság jelentésének tárgyalása a bakóca-felső-mindszent-komló helyi érdekű vasut engedélyezésére vonatkozólag.

Bessenyei Ferenc előadó elfogadására ajánlja a bizottság jelentését.

Horváth Nándor kijelenti, hogy ő se ezen, se más szárnyvasutat meg nem szavaz. (Helyeslés balfelől.)

Szederkényi Nándor ugyanily értelemben szólal föl. A maga részéről sem szavaz meg semifele helyi érdekű vasutat.

Daniel Ernő kereskedelmi miniszter elismeri, hogy a mostani szárnyvasutról szóló törvénynek vannak hibái, de nem olyanok, hogy azt egyáltalában ne lehessen igénybe venni.

Kénytelen tehát a jelen törvény értelmében eljárni a jogos forgalmi igények kielégítése tekintetében, amíg a törvény revízió alá vétetik.

A ház a jelentést tudomásul veszi.

Ugyancsak Bessenyei Ferenc előadása mellett a ház tudomásul vette a közlekedésügyi bizottság jelentéseit több helyi érdekű vasut engedélyezésére vonatkozólag.

Ülés vége 2 órakor.

Néppárti gyűlések.

Fényes nap volt a múlt vasárnap a néppártra. Két helyen is tartottak fényes sikerű gyűlést. Nagykanizsán és Érsekújvárott bontott zászlót a nép pártja, mind két helyen rendkívüli lelkesedés mellett. Beláthatatlan tömeg verődött össze főképp Nagykanizsán, de nem sokkal

volt kevesebb Érsekújvárott se. Az előbbi helyen Zala-megyének nagyrésze ott volt és tett fényes bizonyosságot azon elvek mellett, melyek a néppárt zászlaját ékesítik. De ezenkívül Vasból, Somogyból és Muraközéből is sokan megjelentek. A hangulat oly lelkesült volt, aminőt talán még sehol se találtunk.

A két gyűlés részleteiről a következő tudósítást adhatjuk.

I. A nagykanizsai gyűlés.

A sötét felhők elvonultak s a nap teljes fényében ragyogott Nagykanizsa felett, a múlt vasárnap az égből. Aranyos sugarai mintha dicsőség mezébe öltöztették volna az egész vidéket. Az a bizonyos nyomott hangulat, mely az előző napok zivatarai miatt elfogta az érdeklődők keblét szintén, fölszakadt a derű láttára.

Már kora hajnalban megindult a népvándorlás Nagykanizsa felé.

A déli órákban a nagy-kanizsai polgárok tömött sorban, tíz koszorúval diszitett nemzetiszínű zászlóval felvonultak a „Zöldfa“ előtti térre. Azután érkeztek sorban Szerdahely, Háhód, Boeska és Baresa néppárti polgárai, majd kevéssel később Keller Ferenc bánok-szentgyörgyi plebános vezetése mellett a letenyei kerület több száz főre menő küldöttsége. Egy óra tájban már az egész város tele volt a vidéki küldöttekkel. A meghívott 50 plebánia majdnem mindenike képviselve volt. Akkor jelentették, hogy Kis-Kanizsa felől óriási néppárt közeleg. A rendezőség kocsikon elbők ment, míg a többi küldöttségek zászlók alatt a sorompóval vártak az érkezőkre. Kis-Kanizsa választó polgárai, a közeli falvak küldötteivel érkeztek meg, két tüzoltó zenekarral. Az egész uton folyton meg-megujult az éljenzés. Eltették a néppártot és Zichy Nándor grófot a néppárt vezérét.

A sorompónál egybeolvadtak a reájok váró polgárokkal s az akkor már több ezer főre menő néptömeg dörgő éljenzéssel vonult végig Nagy-Kanizsa utcáin. A „Zöldfa“ előtti téren csatlakoztak a menethez a többi küldöttek is, és úgy vonultak zárt sorokban a „Néppárti induló“ hangjai mellett végig a vasut-utcán.

A pályaudvaron a rendezésre alakult százas bizottság tagjai tartották rendben a népet, mely nyugodtan, ünnepélyes hangulatban várta Zichy Nándor gróf megérkezését.

A fogadtatás.

A Budapest felé vezető pályatest két oldalát a pályaudvartól kezdve, mintegy két kilométer hosszúságban elálta a nép, s mikor az érkező vonaton meglátták Zichy Nándor grófot, éljenzéssel és kendő lobogtatással üdvözölték.

Zichy Nándor gróf kíséretében voltak: *Molnár* János apát-plebános, *Major* Ferenc székesfejérvári főorvos és *Kalman* Károly sóskuti plebános.

Mikor Zichy Nándor gróf a fogadó bizottság élén kilépett a pályaházból, a sok ezerre menő néptömeg zúgó éljennel fogadta. A zászlókat meghajtották előtte s kalaplevéve hallgatták *Kiss* Ernő dr. üdvözlő beszédét. Zichy Nándor gróf megköszönte a szives fogadtatást s azt, hogy alkalmat nyújtottak neki a nagy-kanizsai népgyűléssel arra, hogy elveit terjeszthesse.

Azután kocsiba ültek a vendégek és a fogadó bizottság s az éljenző nép sora között a népgyűlés helyére, a gyakorlótérre hajtottak.

Gyönyörű látvány volt az ott felállított nemzeti színű zászlókkal diszitett emelvény körülötte az ünnepi díszbe öltözött ezernyi néppel. Akkor már lehettek vagy hatezren az egybegyűltek, kik lelkes éljenzésben törtek

ki, mikor az első kocsirol lelépő Zichy Nándor grófot megismerték.

A városba vezető uton még akkor is feketéllett a kifelé özönlő néparadat. Egy teljes óráig tartott a felvonulás, úgy, hogy még a rendezőket is meglepte a vidéki népnek ez a tömeges megjelenése.

Három óraker, bár a felvonulás még mindig tartott, megnyitották a népgyűlést.

Akkor az emelvény körül 20—25 ezer ember hullámzott.

Oroszvály Gyula, a rendező bizottság elnöke üdvözölte Zichy Nándor grófot, mint a néppárt tántoríthatlan bajnokát a ki bejárja az egész országot, hogy elveit hirdesse. Az ülést megnyitják s egyben kérte Zichy Nándor grófot, hogy az elnöki tisztet fogadja el.

Zichy Nándor gróf

a huszezernyi tömeg zugó éljenzése között lépett az emelvényhez és a következő beszédet tartotta:

Hálát adok Istennek, hogy megengedte, hogy szavamhoz hozzátehessen. Bárcsak hallana, értene mindenki! De erre nemcsak az szükséges, hogy testi füleitekkel meghalljátok, de az is szükséges, még pedig az leginkább, hogy szívetek, eszetek át legyen hatva azon igazságtól, a melyek érdekében a mai nap összejöttünk.

A mai gyűlés, a mint a tisztelt bizottsági elnök ur mondta, egy *nagy politikai* népgyűlés; igaz, politika mindig van, de ilyen politika, a minőt mi követünk, a melyért mi lelkesedünk, olyan nincs mindig, az nem jut mindenkinek.

Az isteni gondviselés megengedte, hogy ezért a politikáért, mely a kereszténység szent hite, keljünk sikra, hogy ezért a politikáért küzdhesünk, hogy ennek érdekében sorakozzunk.

Minden nap kelt és temet el egy politikát, de ezt a mi politikánkat a napok el nem temetik, mert az örökké él. Az az Isten kegyelméből él. Annak győzelmét Jézus Krisztus biztosította az emberiségnek.

Más politika sok okoskodásba kerül, sok ügyességet követel és ember legyen, a ki megállja. A mi politikánk, az nagyon egyszerű, ahhoz kétség nem fér, az az örök igazság, az a kinyilatkoztatás, az az evangélium politikája.

Örökké fenn fog állani a hit és egyház, mert Isten örökkévaló.

Nemzetek mulnak és nemzetek mennek; engedje a Mindenható, hogy a mi szeretett hazánk ne muljon, hanem ragaszkodván az örök igazság Isten igéje és az egyházhoz, azon az alapon, a melyet Szent-István első királyunk neki kijelölt; hogy ezen az alapon szilárdul megállván, az isteni gondviselés ne engedje elpusztulni; mert ha ettől az alaptól elpártolunk, ha az igazságtól eltérünk, akkor bizonyos, hogy el kell pusztulnunk. És mirevaló az alkotmányos népképviselő? Arra való, hogy a nemzetet fentartani segítsen; hogy a nép akaratának legyen a kifejezője.

Az, a ki a nép és a képviselők közé áll, a ki útját állja annak, hogy a nép lelke, igaz meggyőződése szerint válaszson, az az alkotmány alapját sérti, az a hazának ellensége, az veszedelmes ember. Nem mi vagyunk a veszedelmesek, a kik a nép akaratát érvényre akarjuk juttatni. Veszedelmes az, a ki önelbizakodottsága mámore által elragadtatva azt hiszi, hogy a maga akaratát a nép akaratára helyébe teheti.

Hanem hála Istennek! él az igaz Isten és él a koronás király, a fejedelem. Azért van királyság, hogy az igazságot megvédje; azért helyezettett Szent-István

szent koronája a koronás király fejére, azért esküdött az a nemzet előtt kétszeresen kötelező esküt; azt a két oldalról kötelező esküt, mely a nemzet és fejedelem között a hűségnek, ragaszkodásnak és az igazságnak, az Istenben való bizalomnak kötelekét fűzi és Magyarországot megerősíteni hivatott.

De hát nézzük csak, minő helyzetbe jutott a kereszténység? Hitigazságát megtámadottnak látjuk és hiszszük. Mert a katolikusok szerint a házasság szentség, és minden keresztény előtt Isten által és az ő kegyelmével adományozott malaszt.

És mi áll előttünk, mindnyájunk előtt?

Eltörölhetetlen jelt nyom a kereszteltre, hogy az az üdvösségnek útját megnyitja előtte. Hát mi lesz ebből a házasságból, mi lesz ebből a keresztiségből, ha a nép akarata fel nem áll, és azt nem mondja, a mit én hiszek, annak érvényt is akarok szerezni.

Igaz is, mi magyar, mi alkotmányos nemzet vagyunk, mi nagyon jól tudjuk azt, hogy a törvénynek engedelmeskedni kell és mi a törvénynek akarunk és fogunk is engedelmeskedni, a mig csak lelkiismeretünk, a mig csak Isten törvénye megengedi.

De a törvények között csak az Isten törvénye változhatatlan. Minden emberi törvény változó és azért van a törvényhozás, hogy törvényeket alkosson, újítson, a hol szükséges, eltöröljön és masokat jobbakat hozzon, az időnek megfelelőbbet állítson azok helyébe.

Ez a mi politikánk, ez a revízió és azért akarjuk, hogy oly képviselő menjen oda a törvényhozásba, a ki tudja, hogy mit akarunk; a kiben van elég lelkiismeretesség, hogy amit ígért, azt meg is tartja, szóval, hogy szavát emberül megállja.

És azért akarjuk mi, a néppárt, a népnek nemcsak vallásos, nemcsak politikai, hanem anyagi érdekeit is megvédeni, mert azt az anyagi érdeket csak az igazság útján lehet és kell előmozdítani.

Oly emberekkel, a kikben nincs őszinteség nincs igazság, nincsen szilárd hit és meggyőződésükhöz való tántoríthatatlan ragaszkodás: üdvös törvényeket hozni, jóllétét maradandólag előmozdítani, hazánk nemzeti létét biztosítani, Magyarországot nagygyá és hatalmassá tenni és a mi szeretett, alkotmányos uralkodónknak, jószágos fejedelmünknek hiven és hűségesen szolgálni nem lehet.

Mi pedig mindezt akarjuk; ti csak úgy akarjátok, mint a hogy akarom én magam!

Én látom azt, hogy Magyarország népe mit akar, látom ma, hogy ezen város és annak vidéke mit akar és evvel az akarattal szemben nem fog megállani semmi hazugság.

Hiába vezetnek fel a toronyra és mondják: Ime, nézd ez az egész viruló vidék a tied, ha leszállva onnan a toronyból, azon a vidéken népet találok, melynél nem lakozik megeledés, mely keservesen küzd a kenyérért; ha ott népet látok, a melynek tagjai minden fáradozásuk mellett sem boldogulnak, holott a boldogulásnak sokkal több és sokkal hatalmasabb eszközei felett rendelkezünk mai napság Isten kegyelméből, mint a mennyi felett apáink rendelkeztek.

Ezért szükséges, hogy ragaszkodjunk a néppárt-hoz. Éljen a néppárt!

Szeressük hazánkat! Engedelmeskedjünk a törvénynek és főleg Isten törvényének kiáltunk lelkesülten, hön dobogó szívvvel; a mi szeretett apostoli királyunk éljen!

A taps és éljenzés, mely a beszéd folyamán is többször félbeszakította a szónokot, a hatásos beszéd

befejeztével olyan viharos erővel tört ki, hogy a gróf több ízben kénytelen volt megjelenni az emelvényenél.

Horváth Honor beszéde.

Az éljenzés lecsillapultával *Horváth Honor* főrendező lépett a emelvényhez, Isten nevével, a haza és a király éltetésével kezdte beszédét. Ez a szó — ugymond — legyen a magyarnak szent szava, a melyeket azért hangoztassunk mi, mert épen minket, a néppártot azzal gyanúsítanak ellenségeink, hogy Isten-, király- és hazaellesenek vagyunk. Ne tekintsen minket az uralkodó hatalom banditáknak, kiket esendőséggel és katonasággal kell körülzárnai, bilinesekbe verni és őrizni, mint a gonosztevéket. De hisz az a jó rend érdekében történik, gunyolódék a szónok, hogy a néppárt egymást meg ne cibálja, bizonyosan azért küldik a nyakunkra a szuronyokat? Azért teszi ezt a liberális kormány, a mely minket nagyon szeret, hogy kár ne essék bennünk. A nagy embertömeg általános kacajban tört ki. Hálátlanok vagyunk, folytatá *Horváth*, hogy ha már beengedtük magunkat fogni a liberálisizmus szeke-rebe, hogy most egyszerre meguntuk azt huzni és kirugunk a hámból.

Kezdtünk kijózanodni! Ezek után a kormánynak kisbirtokost és kisipart pusztító rendszere ellen kel ki, a mi a magyar népet földönfutóvá teszi s Amerikába kergeti. Ezek ellen szükséges a néppárt, mely keresztény alapon áll és egyedül lesz képes a keresztény Magyarországot visszaállítani.

Az új egyházpolitikai törvények által bekövetkezett válságos helyzet ecsetelésével a revíziót magyarázta *Horváth* a népnek, mely egyedül lesz hivatva a keresztény Magyarországot megóvni a végelzülléstől. Kapcsolatosan felhossa a szónok a szolnoki botrányos esetet is, amit a felháborodott tömeg óriási megbotránkozással fogadott. Végül harsány hangon vetette fel a szónok ezt a kérdést: ime feleljen a nép, a nép ezrei, kik itt jelen vannak, óhajtják-e, kérték-e ők a polgári házasságot? Menydörgésszerű morajban zugott fel a nép tiltakozó szava: nem!

Molnár apát beszéde.

Horváth Honor után a néppárt legrendíthetlenebb vezére, *Molnár apát*, a népnek a jövő választásra való tekintettel igyekezett felvilágosítást adni: miszerint szerezzék meg a választási jogot, miként kell azt ellenőrizni, hogy vissza ne utasíthassák, ha szavazni kell? Az apát beszéde igen jó hatást tett a népre, megértette és magáévá tette azt, aminek lelkes éljenzésekkel adott kifejezést. Befejezésében az apát lelkére kötötte a hallgatóságnak, hogy a polgárság jól megfontolja hazafias kötelességét és magát befolyásolni, megvesztegetni ne hagyja; de azzal se vétsen hazája ellen, hogy távol maradjon, ha szavazni kell.

Major Ferenc dr. beszéde.

A nép anyagi érdekeiről, a kisipar és kisbirtokos zilált helyzetéről szólott, mint negyedik szónok: Székesfejérvár főorvosa, ki az egész Dunántulban egyike a legnépszerűbb pártvezéreknek. Rövid, de egészében mégis teljes közgazdasági programját adta elő a néppártnak, fejtegetve a szabad ipar óriási hátrányait, melyek a szédelgések prédájává tették és kipusztították a becsületes iparost, azért óhajtandónak tartja, az ipari kiképeztetés törvényesítését, a kisbirtokosokra az olcsó hitelt, közraktárak behozatalát és a vásárugy szabályozását.

A céhrendszernek is megvoltak a maga hátrányai, mondotta *Major*, de annál több volt az előnye; mert

alatta nem versenyezhetett a jogosulatlan tőke minden szakértelem nélkül; — nem vált az ipar szabadossá; az iparos alatta vagyonosodott, s megelégedett volt; kizárta köréből a szakértelem nélküli vetkes versenyt, melynek jelszava: ha én nem boldogulok, te se boldogulj.

Innen áttér a gazdasági válságra, melyet az árak rohamos csökkenésében lát, a mi legfőképen a kisbirtokosra nehezedik, ki már úgy is roskadoz az óriási terhek alatt. Ezért nagy váddal illeti a kormányt, mely a mezőgazdaság érdekeinek megfelelő kereskedelmi és vámpolitikát nem követ.

Mindezt tulajdonítja annak a liberálisizmusnak, mely csak érdekpolitikát folytat, melynek erkölce, vallása nincsen, hanem a zsarnokságra és hatalomra épít csupán, minok folytán a jó érzés kizárásával a szenvedélyek borzasztó kinövéssei látnak napvilágot az emberi vágyak kielégítésében.

Markos Gyula

A szónoklatok sorát *Markos Gyula* a *Herkó Páter* szerkesztőjének szavalata szakította meg, a ki „*Tette fel*” című költeményét adta elő nagy hatással.

Markos Gyulát követte

Kálmán Károly

Az ékesszavu sóskuti plébános, kinek különben is gyújtó beszédét a kiváló előadás még határozottabbá tette. Mikor *Szent István* sirja fölött először elhangzott a néppárt szó, — mondá többek között a szónok — úgy hangzott el, hogy mi, a néppárt, a keresztény Magyarországon vagyunk.

Az új áramlat egymás után dönti meg azokat az alapokat, melyekre *Szent István* a magyar királyságot alapította. Kérdem, engedhetjük-e mi, hogy ezeket az alapokat megtagadják, megdöntsék és mint értéktelent eldobják? Mi az ősi hit védelmére keltünk s ezt a harcot Isten segítségével végig fogjuk küzdeni. Mi hiszünk Istenben, tanítása örökké valóságában s ez a hit ad erőt a nagy küzdelemben. A néppárt az igazságért küzd, zászlajára a nép legszentebb jogai vannak felírva. E zászló mellett kitartani, azt fennea lobogtatni és küzdelemben diadalra vinni, az a mi nagy feladatunk. Mi érezzük e feladat fontosságát, igazságát s azért *eljen a néppárt!* Mire zajos éljenzés zugott végig.

Az elnök záróbeszéde.

Zichy Nándor gróf ezután a következő szavakkal rekesztette be a nagygyűlést:

Igaz köszönet illeti meg a néppárt minden egyes tagját, hogy lelkesedésével lehetővé tette ennek a nagygyűlésnek megtartását, s hogy megengedte, hogy elmondhassuk mindazt, amit itt elmondani szerencsések voltunk.

De én veletek együtt adok hálát Istennek, aki végtelen bölcsességében úgy rendelte, hogy az a milléniumi ünneplés, amelyet a történet és az emberek kiszámítani nem tudnak, de amelyet a Mindenható az ő nagy kegyességében úgy engedett megállapítani, hogy épen most van alkalom hazánk történetében a kereszténységért léphetni a küzdő tere és hogy épen most állíthatunk partot, hogy azon az alapon, amelyen az országot *Szent István* király alapította, akitől kezdve létezik csak Magyarország és civilizált keresztény magyar nép, mert előtte nem létezett Magyarország mint valóságos állam, hogy ezen millénium alatt mondom az isteni gondviselés alkalmat ad a magyar nemzetnek és egyszersmind felhívja ezt, hogy az ő hitéért, hogy a kereszténység alapján való boldogulásért küzdhessen és

azon az alapokra, melyeket mi visszakövetünk, helyezze és alapítsa szilárdan hazánknak, szeretett nemzetünknek sorsát és jövőjét.

A mi Istenünk kegyelme engedje, hogy kitartsunk ezen küzdelemben, mert nem egy nap, nem egy év, de egy hosszas küzdelem szükséges arra, hogy mindazon mulasztásokat helyrehozzuk, amelyek aluszékonyságunk következtében Magyarországon a népre, a kereszténységre nehezdednek.

Engedje a Mindenható, hogy a mi szeretett királyunk ezen törekvésünkben még soká atyailag gyámolthasson.

Engedje a Mindenható, hogy mi soha a mi hitünkben meg ne fogyatkozzunk.

Ajánlom magamat bizalmukba. Éljen a király! Éljen a haza! Éljen a néppárt!

Az új törvények hatása a református egyházban.

Aki lapunkat olvasta, tudja, hogy már évek előtt figyelmeztettük protestáns testvéreinket, hogy az új törvényeknek ők isszák meg a levét, kiknél a hit nem győződésen alapszik, hanem a katolikus egyház iránt való gyűlöleten. Ez igen gyenge alap s hamarosan meginog. Ha a szabad vallástalanság zsilipeit fölnyitják, a protestánsok fele kijelenti, hogy felekezetlen lesz, mert ekkor aztán nem kell egyházi adót fizetnie. Akkor nem hitték e profétálásunkat s még a protestáns püspökök is mind a felekezetnélküliség mellett szavaztak, világosan megmutatván ezzel, mily nagyon erős is az ő hitük.

Hanem most már termi férges gyümölcseit ez a szerencsétlen törvény. Mindenfelülről kapjuk a hírt, hogy protestáns véreink egyre-másra hagyják el a vallást és térnek át a felekezetlenséghez. Legnagyobb rázkódások azonban a békés-bánáti református egyházmegegyében vannak, melyek igazán rémülettel tölthetik el azokat, kik a felekezetlenség törvényét készítették.

Makón egyszerre 185 jelentkezett, Kunágotán szintén 100-on felül tértek ki. Igen sok helyt a házasulók nem vették igénybe a lelkészeket, mint Gyulán, H.-Vásárhelyen, Szentesen, Gyomán, Mező-Berényben és Majláton. Ez utóbbi helyen pláne *egyetlen egy esetben* vétetett igénybe a lelkészi szolgálat. Némely helyeken, mint H.-Vásárhelyen, már keresztelés végett se vesznek igénybe némelyek, lelkészi szolgálatokat.

Most azon tanakodnak: mi idézhette elő ez iszonyú elvadulást, ez istennélküliséget? Mi? Megmondjuk nyíltan: az, hogy a protestáns pásztorok maguk se valami szilárdak a hitben, életük vallásosságról nem tanuskodik, nagyrészüket istentagadó, papolásuk alkalmával nem az a törekvésük, hogy vallásosságot öntsenek a hallgatók szívébe, hogy Jézust hirdessék és evangéliumát magyarázzák, hanem, hogy a katolikus egyházat gyalázzák, gyűlöletet keltsenek iránta és nagyot pukkanó üres szólamokkal helyettesítsék a tartalmat.

Azzal, hogy több esperességekre akarják fölosz-

tani az egyházmegyét, azzal ugyan nem segítenek a bajon. Nem több esperes, hanem több hit kell. Ez a dolog lényege.

Bécs polgármestere.

Óriási a riadalom Bécsben a zsidók között, mert a szombati polgármesterválasztás megint a zsidóuralom nagy ellensége Lueger javára ütött ki. Most már negyedszer választották meg a bécsiek Luegert, a zsidók iszonyú ostorát, hatalmuknak, túlkapásaiknak rettegett megrendszabályozóját. A zsidó hatalom még eddig mindig erősebbnek bizonyult Lueger hatalmánál, egész Bécs akaratánál, mert habár Bécs negyedszer választotta is meg Luegert képviselőjévé, habár a keresztény lakosság rajongó tisztelettel csüng is a nagy antiszemita vezéren s hallani se akar másról: a császári udvarnál, a felségnél a zsidó befolyás képes volt kivinni, hogy Lueger három első választása nem nyert megerősítést s mindig újabb választásokat tüztek ki. Nem törődtek egész Bécs kívánságával, nem félték megsérteni az óriási császár város másfél milliónyi keresztény lakosságát, a zsidók miatt, a zsidók kedvéért. Inkább a zsidók kedvét teljesítették, mint a keresztény népet.

De a keresztényeket ez nem csüggesztette el. Következétesen és erősen ragaszkodva Luegerhez, mindig őt választották meg újra és újra. Soha mást, mindig Luegert. Most is, már negyed ízben.

Nemcsak Bécs és Ausztria, de egész Európa nagy érdeklődéssel kíséri most a fejleményeket s mindenki azt kérdi: mi lesz? vajjon most is a zsidók javára billenti-e a császár a mérleg serpenyőjét? vajjon az udvarnál ismét a zsidók akarata történik-e s meg merik-e újra sérteni a keresztény Bécs millióinak érzelmeit? Vagy vége lesz e a veszedelmes játéknak végre s az alkotmányosság törvénye szerint a többség akarata lesz-e a császár akarata is?

Bölcs és igazságos dolog mindenestre az lenne, ha Lueger megválasztása megerősítést nyerne.

A választás lefolyásáról a következő értesítést adhatjuk:

Április 18-án tartották meg Bécsben a polgármesterválasztást — a negyediket, rövid egy naptári év lefolyása óta. A városház előtt óriási néptömeg foglalt állást, a legtöbb ember fehér szegfűt viselt a gomblyukában; benn a városházteremben mély csönd a folyosókon és a lépcsőházakban, hol tűzoltók és hivataloszolók tartották fenn a rendet és megakadályozták minden csoportosulást. Benn a nagy teremben már kilenc óra óta élénk sürgés-forgás, eleven, egyre hullámozó és hánykolódó sokaság volt.

A városházába csak belépőjegyekkel lehetett bejutni és általában úgy a terembe, mint a karzatra menő embereket szigorúan ellenőrizték.

Az ülésterem korán telt meg és mindenféle új ismeretlen embereket lehetett látni, akik vidáman bemutatkoztak egymásnak és kíváncsian várták a történéndőket. A községtanács antiszemita polgári klubjának tagjai félórával a választás előtt egy szomszéd vendéglőben összegyűltek és meghallgatták Lueger beszédének vázlatát, amelyet a választás után el fog mondani. Azután mindnyájan a városházára vonultak, az utcán összegyűlt nép zajos eljenzése közben.

Pontban tíz órakor Friebeiss kormánybiztos megnyitotta az ülést és elrendelte a szavazást.

Összesen 138 községi tanácsos jelent meg a választásra.

Valahányszor egy zsidó vallású tanácsos szavazott, gonykacagás hangzott föl az antiszemita padjairól. 10¹/₂ órakor berekesztették a szavazást, összeolvasták a szavazatokat és rövid idő múlva már ki is hirdették az eredményt.

A választás eredménye az volt, hogy Luegert 96 szavazattal polgármesterre választották. A szabadelvűek 42 szavazata dr. Grübl Rajmundra esett. Az eredmény kihirdetését az antiszemita, akik egytől-egyig Luegerre szavaztak, lelkes éljenzésekkel fogadták.

Lueger erre fölállott a szónoki emelvényre és a következő beszédet mondta:

Bécs városának egész választó közönsége most már másodszer kétségtelen és félreérthetetlen módon kinyilvánította, hogy kire akarja ügyeinek vezetését bízni. Mindakét választásnál megmutatta a keresztény nép, hogy egy öntudatos néptörzs miképp óvja meg a jogait. (Bravó!) Se szidalmazások, se fenyegetések, se pedig ígéretek nem tudták a helyesnek talált utról elterelni ezt a népet, amely az igazság fegyvereivel küzdött és győzött. Nagy örömmre szolgál, hogy személyes barátaim nevében is ezen ünnepies alkalommal a keresztény népnek mély hálánkat fejezhetem ki. Azt hisszük, hogy a népnek akaratát a kormánynak is tisztelni kell, annál is inkább, mert ő maga volt az, amely a népet megszólván bíról hívta föl és mert a nép ítélete nem a hirtelen keletkező szenvedély, hanem a nyugodt megfontolás és a tiszta belátás folyamánya volt. (Bravó!)

Ha tisztelt barátaim ismét én reám adták szavazataikat, amiért őszinte szívből mondok nekik köszönetet, akkor nem tették ezt azért, hogy személy kultuszt üzzenek, hanem hogy a nép akaratát érvényítsék és ha én a rám esett választást elfogadom, teszem ezt nem azért, hogy személyes nagyravágyást elégitsek ki, hanem nehéz kötelességet tartok szemem előtt. Nem titok, hogy szívesen áldoztam volna föl személyemet és ha barátaim ezt az áldozatot nem akarták elfogadni, (Fölkiáltások: soha!) akkor rábirta őket erre az a tudat, hogy a hozzám való ragaszkodásra most sokkal nagyobb szükség van, mint bármikor máskor.

A bécsi polgármester-kérdés nemcsak helyi jelentőségű kérdés, hanem nagyfontosságú közgazdasági és politikai kérdés is. Ez a kérdés nem párviadal Badeni és Lueger között, mint mondani szokás. Ez nagyon kicsinyes álláspont volna. Ez a kérdés a keresztény népfőszabeditása és Ausztria függetlensége érdekében vívott nagy küzdelemnek egy tekintélyes része. Ebben a küzdelemben szilárdan megállni a helyét és egy talpatnyit sem engedni, kötelessége egy német férfinak, egy kereszténynek, egy jó bécsinek és egy jó hazafias osztráknak. (Élénk tetszés.)

Ebből az álláspontból kiindulva adták barátaim én reám a szavazatukat és ezt az álláspontot a magaménak vallva, fogadom én el a választást. Azokhoz a szavakhoz, amelyeket a múlt év október és november havában mondtam, nincs mit hozzátennem s nincs mit elvennem belőlük. Barátaim és én azon leszünk, hogy mihelyt abban a szerencsés helyzetben leszünk, hogy a közigazgatást átvegyük, a nép akaratának megfelelően csak a jog és a méltányosság ösvényén haladjunk és reméljük, hogy velünk mindenki közreműködni fog, aki a nép javát komolyan és őszintén kívánja. Azzal a kívánsággal zárom szavaimat, hogy adja Isten, hogy megadassék végre valahára a népnek az, ami a népé. (Hosszantartó zajos tetszés.)

Ezzel a választásnak vége volt.

A választás után ugyanazok a zajos jelenetek ismétlődtek, melyek már a korábbi választásoknál. A tömeg nyílt utcán rágyújtott a Lueger-nótára és lelkesen énekelte a Lueger-indulót.

A rendőrség eleinte mindent elkövetett, hogy a rendet föntartsa, de midőn Lueger megjelent az utcán, vége volt minden rendnek és sorfálnak — a tömeg előrenyomult Luegerhez. A tolongás elől a Nussdorfi söresarnokba menekült, melynek kapuit bezárták mögötte.

Most a tömeg a söresarnok előtt foglalt állást és levett kalappal elénekelte a Lueger-indulót. Egy zsidó nem akarta levenni a kalapját, ekkor a mögötte állók leütötték fejeről a kalapot és a földön összetiporták.

¹/₄12 óra felé végre megnyílt a söresarnok kapuja, dr. Lueger megjelent, dr. Gessmannal kocsiba ült és a Reichsrath-strassén át a Reichsrath-tér felé hajtatott. Hívei ki akarták fogni a lovait, de a rendőrség ezt megakadályozta.

Mikor dr. Lueger lakására ért, a tömeg még egy darab ideig éltette az utcákon, majd lassankint elszéledt és a csend és nyugalom ismét helyreállott.

A Burghan az örség fölváltása közben két ember azt kiáltotta oda az örségnek, hogy: „Tisztelegjete dr. Luegernek!” A két tüntetőt azonnal letartóztatták és átadták a rendőrségnek.

TÁRCA

Bűnbánat*.)

Istenem és Atyám! aki kegyelmet adsz

A töredelmesnek

S áldott kezeiddel annyiszor letörléd

Könnyeit szememnek:

Esdeklő szavamra füleidet nyisd meg

S önts ki malasztodat;

Emeld föl a bűnök tátongó mélyébe

Sülyedt homlokomat;

Ragadj föl és engedj új életet kezd'nem

Mely Tehozzád vezet,

S légyen bűnbánatra gerjedt, szomju mellem

Általad vértézett.

Világnak zúr-zaját, testem kívánságát

Add, hogy ne is halljam,

Az örök Igazság fennen hirdetője

Legyen csüggedt ajkam;

Jer hozzám Istenem! irgalmas szent Isten!

Szállj szolgád szívébe,

S kiengesztelődvén, légy a megrontottnak

Vár-négyszöge védve.

*.) A szerző ezt a remek költeményt katonai fogságában írta.

Taníts s akként intézd bolygó lépteimet,
Hogy Te véled járjak,
S el ne tántoritson kéje-élve soha
A külső világnak.

Ne hagyj visszaesnem hibáimba ujfent,
Segélyezz tusámban;
Nézzem a világot és minden pompáját
Elmulandó számban.
Oh hallgasd meg, Uram, szivtől szakadt imám',
Bár szegény rab vagyok,
S Te az Ég királya s trónusod a menybolt
Ivein tul ragyog;
Add, hogy az emberek s ördög csalárdsága
Meg ne vesztegessen;
Add, hogy telhetőleg szentséges fiadat,
Krisztust követhessem!!

Kontúr Béla.

Repülő emberek.

Az emberiség küzdelmes sorsának egyik legmaka-
csabb rejtélye, lényének, rendeltetésének egyik legkitar-
tóbban kergetett ábrándja az, mely a repülés titka el-
sajátítására vonatkozó kutatásainak tárgya.

A híres Archytos galambja a legelső kísérletek
egyikét jelzi, melyek a repülés technikája terén történ-
tek; a görög világ e kitünő mérnöke időszámításunk
előtt körülbelül négy századdal élt. Mint a gyermekek
nyájasszivü barátja, szívesen ereszkedett le hozzájuk s
vegyült bele játékaikba s ilyen szórakozásai közben
ajándékozta meg a vidám gyermekvilágot azzal a talál-
mánnyal, mely ma is oly sok virgonc örömeiknek oko-
zója, a kacskaringós papírfarkával magasan szárnyaló
sárkánnyal. De a falvak és puszták szabad fiainak ez
kedvenc játéktárgya voltaképen csak az első lépés volt
annak a mesterséges galambnak a megszerkesztéséhez,
mely a madárrepülés hű utánzásával jelentékeny lépést
képviselet a mesterségek tökéletesedésében, s talán ma-
gával vitte a feledésbe a repülőgép előállításának titkát.

Aulus Gellius azonban részletesen leírta az utókor
számára „Attikai éjeiben“ ennek a sajátságos gépezet-
nek bámulatrakeltő tulajdonságait. A fából művészileg
faragott galambot a bezárt levegő titkos fuvallata hozta
mozgásba és emelte a levegőbe, csak hogy — s ép ez
volt a dologban a bökkenő — ha egyszer földre szál-
lott, többé nem volt képes újra fölszállni.

Róma története több esetről is tud említést tenni,
melyekben kisebb nagyobb sikerrel emberek próbálkoz-
tak meg a levegőbe emelkedni. A város alapítása
814-ik évében, tehát Neró alatt, szintén előfordult, hogy

a birodalom fennállása emlékére rendezett ünnepélyek-
nél, egy új Icarus rengeteg közönség szemeláttára emel-
kedett föl a levegőbe szárnyak segélyével és pedig igen
magasra. De, mint Svetonius említi, ez a kísérlet is
szerencsétlenül végződött, mert a vakmerő mutatvány
hőse leesett és nyomorultan veszett el. Kicsorgó vére
még a császár ruháit is beszennyezte.

Állítólag jobban ütött ki egy más kísérlet a csá-
szárság idejében, melyről azonban csak annyi adat ma-
radt fenn, hogy szintén egy népmulatság alkalmával
valaki felmászott egy falra s szárnyakat illesztve ma-
gára, onnan a magasba emelkedett s repült.

Egy régi hagyomány beszéli azt is, hogy mikor
V. Károly császár Nürnbergbe ment, a Mátyás király
udvaránál is megfordult *Regiomontanus* a város egyik
kapujáról egy sas-madarat bocsátott fel, mely nagy tá-
volságra repült az érkező császár elé, s abban a pilla-
natban, melyben elébe ért, visszafordult s folyvást feje
fölött csattogtatva szárnyait, visszakisérte a városba.
Ez a verzió csakugyan oly csodás, annyira hihetetlen,
hogy egyáltalában nem is igaz, mert a naptárreformjá-
ról híres csillagász 1436-ban született s 1475-ben halt
meg, holott V. Károly császár születési éve 1500, s így
Regiomontanus nem lehetett soha abban a helyzetben,
hogy nevét a császárral együtt emlegessék.

Eltekintve ettől tény az, hogy Regiomontanus, he-
lyesebben Müller, mert így hangzott tulajdonképeni neve,
egyike volt a legzseniálisabb ezermestereknek. Készi-
tett, úgy mondják, egy vaslegyet, melylyel asztalánál
szokta volt mulattatni vendégeit akkép, hogy feldobta
a levegőbe, mire az a vendégek fejére repült s megint
visszaszállt gazdája kezére.

Csak hogy ezek a mulattató mutatványok még na-
gyon távol álltak a repülőgép kérdésének megoldásától;
a repülőgép emberi használatra való alkalmazását sok-
kal merészebben vette célba *Stevin* nevű mérnök, a ki
orániai Móríc gróf számára tényleg készített oly szer-
kezetet, melylyel ez nienporti győzelme után Mendoza
Ferenc hadifoglyával együtt próbaképen fölemelkedett
a levegőbe, és Schevelingenből Puittenbe két óra alatt
ért el rajta, azaz óránként tizennégy mérföldet hagyott
hátra. Kipróbálta ezt a ma már ismeretlen szerkezetű
gépet 1606-ban Peirese is s többször kifejezést adott
annak gyorsasága feletti meglepetésének, mely teljesen
hasonló volt a szél sebességéhez. Legalább ezt állítja
Gassendi, Peirese életrajzában, midőn leírja, hogy a
repülő kocsit hogyan suhant keresztül az árkokon, ho-
gyan surolta az álló vizeket, melyeken áthaladt, s
mindezt oly szédületes gyorsasággal, hogy alig tűntek
fel az utas szeméi előtt a messzeség tárgyai, már
ugyanakkor háta mögött hagyta azokat.

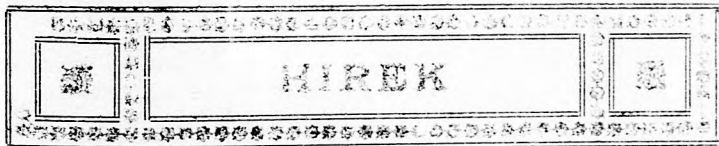
Meglehet, hogy mint a technika annyi más nagy
víványa, a repülés módja is fel volt már találva, de a
készülék titkát sirba is vitte az elme, melyből először
kipattant. Hogy a 13. században oly kiváló tudós is
foglalkozott e kérdéssel, mint Roger Bacon, sejteni lehet
néhány szavaiból. Legalább számos találmány felsorolása

után említi egy helyütt, hogy lehet készíteni csónakokat is, melyek evező nélkül járnak a vizeken, tengeren uszó hajókat, melyeket egyetlen ember nagyobb gyorsasággal hajt el, mint mást, száz matróz, igás állat nélkül mozgó kocsikat és repülő gépeket is, melyeken az ember közepén ülve, megfordít egy fogantyút s ez mozgásba hozza a madárszárny módjára a levegőt csapdosó mesterséges szárnyakat.

De hát ez mind nem változtat azon a tényen, hogy az emberi szellem merész vágyainak Prometheusa, a legtöbbször vérükkel váltották meg azt a dicsőséget, hogy pár pillanatig urai lehettek a magasságnak. Mala meriai Elmarus, ifju szerzetes, föllekesülve Daedalus példáján, szárnyakat kötött kezeire s azután egy toronyról aládobta magát szél irányában. Sikert is százhuszonöt lépésre elrepülnie, de akár a szélvihar, akár a merész vállalkozás folytán érzett elfogultság, megzavarta pályáját s ő alábukott, eltörve oldalbordáját, s örökös nyomorékság lett sorsa. A „Panoplia Vulcana“ is említi egy nürnbergi öreget, ki szárnyak segítségével magasba emelkedett, de vagy valami véletlen folytán, vagy mivel a szárnyait mozgó kerekeltörtek, lezuhant s karjait és lábait törte. A perugiai születésű Dante János megépen több ízben kísérelte meg sikerrel a repülést, sőt egy ízben a Trasimeno tavat is átrepülte. Alviani Barthelmo nászünnepe alkalmával azonban be akarván mutatni polgártársainak is művészetét, újból fölemelkedett a piacról nagy magasságba, de szerencsétlenségére a szárny mozdulatait irányzó vas eltört, s ő a szent Mária templom födelére esve, lábát eltörte. Nyakát szegte 1673-ban a francia Bernain is, Frankfurtba repülése közben, valamint Párisban Allart s még annyian mások.

Mindez azonban nem vette kedvét a tudósoknak, hogy folytassák kutatásaikat a repülőgép feltalálása körül. Foglalkozott ezzel a nagy festő és építész, Leonardo da Vinci is, sőt állítólag sikerült is azt megoldania; nem tartották méltóságukon alólinak vizsgálni az emberi repülés lehetőségét Leibnitz és Campanella sem, habár eredményeket egyikök sem mutatott fel.

— V.

Szentlélek kegyelme. Földi Irma, deési zsidó hajadon f. hó 14-én áttért édes anyaszentegyházunk kebelébe. Ft. Len's Imre keresztelte meg. — Kurucz József, ceglédi kálvinista lakos f. hó 12-én tette le a hitvallást és lépett a kath. egyház kebelébe. — Kékkőről írják, hogy ott f. hó 18-án Bojna Zsuzsanna férjezett Gyurcsek Jánosné nagykürtösi lakosnő az evangélikus vallásról visszatért a katolikus anyaszentegyház kebelébe s az apostoli hitvallást Szabó Jakab Elek plebános kezeibe tette le.

Kolostorba vonuló királyleány. Klementina hercegnő, a belga király leánya nemsokára zarándoktra

indul Jeruzsálembe a szent Sirhoz. Onnan visszajövet régi vágyának megfelelőleg, valószínűleg a Jette Saint Pierreben levő kolostorba vonul. A király már hosszú idő óta iparkodik leányát lebeszélni szándékáról, de a királykisasszony hajthatatlan maradt és így a király kénytelen volt belenyugodni leánya tervébe.

Rekvium Holdházy püspökért. A boldogult tribunici püspökért szombaton délelőtt tizenkét órakor mondottak rekviumet a győri székesegyházban. Az ünnepélyes gyászistentiszteletet Kokas József nagyprépost helyettes tartotta, s azon megjelent Steiner Fülöp dr. székesfejérvári püspök is, ki a temetésen sirjáig kísért elhunyt barátját, Holdházy püspököt. A gyászmise alatt a jelenvolt előkelő közönség közt emlékképeket osztottak szét.

Főhercegi családok és a kiállítás. Újabb értesülések szerint a kiállítás megnyitásánál és a kiállítási ünnepéseknél több főhercegi család hiányozni fog. Már eddig is többen vannak olyanok, akik bejelentették, hogy az ünnepélyeken nem vesznek részt. Ezek között van Klotild főhercegnő két leányával.

Nagy-Salló ünnepe. A szabadságharc egyik legdicsőbb küzdelme Bars vármegye területén, a nagy-sallói ütközetben vivotott meg s a megye közönsége igaz lelkesedéssel koszoruzza meg évente az elesett hősök emlékoszlopát. Az idén különösen fényes ünnepséget rendeztek a csata évfordulóján. Léváról nagy számú vendégsereg ment át Sallóba, de leutazott a fővárosból is a közélet néhány kiváló alakja. A vasutnál a körorvos fogadta a vendégeket igen lendületes beszéddel, mire Bartha Miklós orsz. képviselő válaszolt. A fényes bandériumtól kísért menet a főtérre vonult, hol Konkol-Thege Sándor, a kerület képviselője és dr. Ruffy Pál, Bars vármegye alispánja, fogadták Barthát, ki az emlékoszlophoz kivonult közönség előtt lelkes ünnepi beszédet tartott. A Himnusz eléneklése után Rosmanits Timót kegyesrendi tanár szavaltta el Kovács Gyula Zólyom város főjegyzőjének szép ódáját. Délután lakoma volt és este az egész községet kivilágították.

Samassa érsek a cigányoknak. Hevesmegyében a kőborcigányokat alispáni rendeletre zár alá fogták s megtiltották nekik, hogy addig, míg a himlőjárvány meg nem szűnik, faluról-falura kóboroljanak. A szegény cigányok a rendelet következtében nagy nyomorba jutottak, melynek enyhítésére Samassa József egri érsek száz forintot adományozott a köztük leendő szétosztás végett.

Jégeső Kecskeméten. Vasárnap délelőtt olyan jégeső volt Kecskeméten, hogy kétségessé tette az aratást is. A mintegy két óra hosszáig szakadatlanul hulló jég mindent el vert s 4 centiméternyi vastag rétegben borította el a földet. A jég roppant nagy kárt tett a vetésekben és a gyümölcsfákban, melyeknek kifejlett bimbóit teljesen leverte.

Szeged szegénye. A Bécsben tartózkodó Babó Emil egyik szegedi ismerőséhez levelet írt, a melyben a jövőre vonatkozó terveiről emlékszik meg. Azt írja többek között, hogy egy régi barátjával igazoltatja magát, de ha ez nem sikerül, akkor többé soha se tér vissza Magyarországra. Visszavonul ismeretlenül a külföldön s reménye szerint ott majd nyugodtan élhet. Jelenleg Bécsben ügyeinek rendezésével foglalkozik s míg ez tart — írja levelében — nem mozdul el onnan.

Bombamerénylet. Lissabonból távirják, hogy ott a hét elején egy gazdag gyárost szegekkel és dinamittal telt bombával levegőbe röpitettek. A pokolgépet kocsija alá vetették, a mely izzé-porrá tört. A kocsis is életét vezette. A tetteseket erélyesen nyomozzák.

Községmentő plebános. Specziár Lajos felső-szeli plebános, mint azt már megirtuk, nemrégén ünnepelte meg áldozárságának ötvenéves jubileumát. Ez alkalommal a következő történelmi adat jutott nyilvánosságra: Mikor 1849-ben az oroszok betörték az országba s itt tüzzel vassal pusztítva nyomultak előre, Felső-Szeli is utjukba esett. Az orosz sereg, mint a fergeteg közeledett, a megrémült lakosság rémülve látta a határban levő más községek füstölgő romjait: azt hitték, hogy közeledik a végső veszedelem, és aki tudott, elmenekült. Mikor az orosz hadak a község határába érkeztek, Specziár Lajos plebános, nem törődve a halállal, amelyet akkor oly bőkezűen osztogattak, feszülettel a kezében az orosz sereghez ment. Az előőrsek elfogták, de engedtek kérésének és a fővezér elé vezették. A plebános ekkor a fővezér elé járult, és a Jézus Krisztus nevében kérte a hatalmas katonát, hogy kimélje meg a községet, amelyet a férfiak úgy is elhagytak és amelyben csak asszony, gyermek és néhány aggastyán van. Az orosz katona szívét megindította a bátorlelkű pap ékesszólása s kiadta a parancsot, hogy a községet ne gyujtsák föl, lakosait kiméeljék meg. Nem is lett bántódása Felső-Szelinek.

Néppárti gyűlés Vácott. A váci derék polgárság azon van, hogy egy Vácott-megtartandó néppárti nagygyűlésre szervezkedjék. Az eszme fölötté üdvös és kívánjuk, hogy a szervezkedést siker koronázza.

Kath. dalkör. Sárbogárdon kath. dalkör alakult, melynek alapszabályai most vannak a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjesztve.

A Szent-László társulat ülése. A Szent-László társulat szombaton délután 4 órakor tartotta meg központi választmányi gyűlését Zichy Nándor gróf elnöklete alatt. A program első pontját ama módozatok megbeszélése képezte, melyek szerint a társulatot szervezni kellene az egyházmegyékben oly célból, hogy a társaság nagyobb anyagi eszközökhöz jusson, melyekkel a magyarországi templomokat és iskolákat segíyezhetné. Azután a beérkezett kérvényeket intézték el és körülbelül 2000 frtot szavaztak meg nagyjából vidéki népiskolák számára. A gyűlés további folyamán bejelentették, hogy a külföldön élő magyarok ez ideig segíyezése nem multa felül a mult évi ugyan-e célra fordított összeg nagyságát, mint-hogy ujabban a kormány megvonta az anyagi támogatást, melyben eddig a társulatot részesítette. A gyűlést a Szent-István társulat dísztermében tartották meg.

Zarándoklat Nagy-Mária-Cellbe. Azon magyar zarándoklat, mely minden év tavaszán a világhírű bucsujáró helyre Nagy-Mária-Cellbe Pozsonyból szokott kiindulni, ez évben május hó 4-én a pozsonyi szt.-Ferenc-rendiek zárdatemplomából az előzőleg megtartott ünnepélyes isteni tisztelet után Nagy-Mária-Cellbe megy, hova az utat *gyalog* megtéve ugyanezen hó 9-én délután 4 órakor érkezik. Innét vissza, meglátogatva a Szt.-Háromság és Mária Taferl kegyhelyeket szintén *gyalog* jön egész Marbachig, a honnét a zarándoklót a Dunagőzhajózási Társulat e célra megrendelt hajója 1 frt 50 kr. személyenkinti vitéldij fejében május hó 14-ikére Pozsonyba szállítja. A résztvenni kívánókat ezennel felhivom, hogy legkésőbb folyó év május hó 4-ére Pozsonyban legyenek, mert az indulás kezdete ugyanezen nap reggel 8 órakor lesz. Pozsony 1896. ápril 12-én P. Tóth Oswald szt.-Ferenc-rendi áldozár, zarándoklatvezető.

A vérvád ellen. Aradról névtelenül egy ujságrészletet küldtek hozzánk, melyen Viktor Hugo és Renan francia szabadkőmives írók a zsidók elleni vérvádot

képtelenségnek mondják. Ezen mi egy csipetet se csodálkozunk. Hisz a szabadkőmivesek és zsidók egy hurok pendülnek, egy követ fujnak: Jézus Krisztusnak egyformán ellenségei, az egyházat egyformán gyűlölik s a zsidóság érdeke több előttük, mint minden a világon. A szabadkőmivesek nagyrésze zsidó és csak egy kis rész keresztény, mert a keresztények között még se találkozik oly nagy számmal annyira romlott lelkű, istentelen ember, mint a zsidók között, tehát annyian nem is lesznek szabadkőmivesek, mint Izrael unokái közül. De akik aztán szabadkőmivesek lesznek, azok teljesen a zsidók szolgálivá válnak. Így volt Viktor Hugo, valamint Renan is. Nem csoda tehát, ha a zsidók mellett nyilatkoznak. Sőt az volna csoda, ha nem ezt tennék. Legyenek szívesek azonban Viktor Hugo és Renan urak megmondani azt: hol van hát Solymossy Eszter? Mert a tiszta-eszlári áldozatra még ma se akadtak ám rá! Hol van tehát? Vagy mondják meg azt: hol van a megölt kis-sallói leánykának a gyilkosa? ki vagdalta hát föl az ereit? ki vette vérét? Valakinek csak kellett ezt tennie! Majd ha ezekre a kérdésekre adnak fölvilágosítást Viktor Hugo és Renan szabadkőmives urak, majd akkor tovább is eldiskurálhatunk a zsidók ellen folyton hangzó vérvádról.

Zsidó hatalmaskodás. Jánoshida, szolnokmegyei községből írják az „A-ny“-nak, hogy már egy álló esztendeje, a mióta ott katolikus kört akarnak létesíteni, a terv azonban mind a mai napig csak terv maradt. Okai ennek aközségbeli recipiáltak, a kik minden neme-sebb erkölcsi törekvésnek nyakát szegik. Ezek a zsidók birják ugyanis bérben a premontrei kanonokrendnek ott elterült birtokait, melyeket azután busás áron megművelésre kiadnak a föld népének. A lakosság legnagyobb része így természetesen a zsidóság kezétől függ, s a ki tetszésök ellen cselekedni merészel, büntetésül kenyerét veszti. Most egy éve a község katolikus lakossága elhatározta, hogy katolikus kört alakítanak, melyben a heti nehéz munka után legalább vasárnaponként némi eszmecserére gyülekezhessenek. A zsidó potentátok menten összeröföntek s elcsapás terhe alatt megtiltották a parasztnak a kör létesítését. A szegény emberek mit tehettek egyebet, abbahagyták a tervezetést, de még most is fáj nekik, hogy nincs katolikus körük, mint a többi szomszédos községeknek.

Példás házaspárok jutalomdíja. Ilyen is van, még pedig Angliában, hol azt a házaspárt, mely ki tudja mutatni, hogy a legjobb egyetértésben, minden pör és veszekedés nélkül élt egy évig és egy napig, jutalomdíjban részesítik. Az idén három házaspár folyamodott. A díj ezuttal is egy sonka volt. Síp és dobszóval kísérték a pályázókat a városházához, hol már együtt ült a bizottság, mely egyforma számú nőtlen fiatal emberből és hajadonból állt. A három házaspárt keményen kikérdezték, aztán kihallgatták a tanukat és meghozták az ítéletet. A Barrah házaspárt érdemesítették arra, hogy a jó házaspárok sonkáját elvigye. A nyertes párt az ítélet kihirdetése után ujjongó menetben, melynek élén zászlósok és zenekarok haladtak, kivitték a község határán kívül fekvő rétre, hol két hegyes köre térdelve, meg kellett esküdniök, hogy tovább is hűk és türelmesek lesznek egymáshoz, aztán tovább is kövön térdelve meg kellett hallgatniok a díjat adó egylet elnökének beszédét. Az ünnepély végét ágyulövés jelezte, mire mindenki meglelégedéssel tért haza.

Himlőjárvány. Egerből írják, hogy a hevesmegyei tiszti főorvos jelentést tett, hogy Derecske, Recsk és Sirok községekben nagyban uralkodik a himlőjárvány, miért is az említett községekben az iskolákat becsukták.

Áradás. Szolnokról érkezik az a szomorú hír, hogy a Tisza ez idei tavaszi esőzéstől megdagadva, kilépett a medréről s mintegy 500 holdnyi területen elöntötte a Szolnok melletti szántóföldeket. Ha az esőzés el nem áll, nagyobb veszedelemtől lehet tartani.

A hivatás áldozata. Bécsben a múlt hét végén egy kéményseprő hivatása teljesítése közben rettenetes halált lelt. A „Tivoli“ vendéglő kéményét tisztogatta Lamprecht József kéményseprő, de mikor feltűnően hosszú idő múltán sem jelentkezett, aggódní kezdtek érte. Főnöke utána ment, de a kéményből iszonyú átható szag tört elő, úgy hogy nem lehetett felhatolni. Áttörték a falat és a szerencsétlen legényt szénné égve húzták elő. Miután előzetesen megvizsgálták a kéményt és úgy találták, hogy veszély nincs, a szerencsétlen esetet nem képesek másképpen megmagyarázni, mint hogy egy szikra, meggyújtotta a felgyülemlett kormot és Lamprecht nem volt képes menekülni. A szegény mesterlegény a napokban jött hazájából Bécsbe és aznap állott szolgálatba.

A népszokás áldozata. Szivácrol megrendítő esetet jelentenek. Azon a vidéken ugyanis divik az a népszokás, hogy ha egy asszonynak meghal az ura, hat hélig ott gyászolja, a hol a halálozás történt, azután pedig visszaköltözik a szülői házhoz. Ifjabb Hollweiser Jánosnének ezelőtt hat héttel elhalt az ura. Hódolni akart ő is a népszokásnak s elhatározta, hogy visszatér szülőfalujába, családjához. Azonban annyira erőt vett rajta a fájdalom, hogy nem tudott elhatározása mellett megmaradni. Marasztalták emlékei, a melyek odafűzték, a hol két évig boldogan élt az urával. Es hogy ne kelljen elválnia a sírtól, hát — felakasztotta magát.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN

Ausztria. A bécsi antiszemita vasárnap a Práteren ünnepet rendeztek a polgármester-választásnál vívott győzelmük örömeire. Mindössze 400 ember gyűlt össze. Lueger dr. nem ment el az ünnepre hanem levelet írt, melyben sürgős dolgaival menti távollmaradását. Liechtenstein herceg mondotta az ünnepi beszédet. Mindenekelőtt azt a reményét fejezte ki, hogy az állszabadelvűek uralma mindörökké véget ért. „Ha nézzük azokat a kardokat, melyeket a keresztes háboruban forgattak, látjuk, hogy a kereszthez hasonlítanak. Ilyen kereszttel fogunk mi is küzdeni ellenségeinkkel“. Liechtenstein elbeszélte hallgatóinak, hogy mikor szeptemberben kihallgatáson volt Badeninél, így szólt hozzá: „Kegyelmes uram, ha tizszer feloszlat bennünket, viszsztatérünk tizenegyszer és nagyobb erővel. Nem nyugszunk mindaddig, míg célunkat el nem érjük.“ Müller antiszemita városi tanácsos kijelentette, hogy Bécs aggodás nélkül rá fogja bízni magát vezérére, a kit mindig újra meg fog választani, történjék bármi. Ezután következett a mulatság, a melyben Liechtenstein herceg már nem vett részt.

Németország. Bécsből jelentik, hogy bizonyos angol körök nagyon szeretnék, ha Vilmos császár az idén is ellátogatna Angliába, a hol nagyon megörültek annak

a hírek, hogy Vilmos császár Szirakuzában meglátogatott egy angol hajót. A német császár híre szerint már bejelentette látogatását az angol királynőnek. Azt mondják, hogy Ferenc József király franciaországi tartózkodásának idejében e dologban a közvetítő szerepét vállalta magára Viktória királynőnél. — A porosz birodalmi gyűlés ápril 20-án foglalkozott azzal az interpellációval, amelyet a párbajmánia terjedése miatt benyújtottak. Bachen az interpellációt megokolva, szól a legújabb párbajokról, a melyek elkeserítették a közvéleményt. A párbajt fogsággal, fegyházzal kell büntetni. Leírja, hogy küszöbölték ki a párbajt Angliában; mint ott Aumale herceg, a német császár is találjon valami megoldási módot. (Élénk tetszés.) Bötticher államtitkár nyomban válaszol; a kancellár komolyan gondolkozik azon, mily rendszabályokkal tehetne hathatósabban fellépni a párbaj ellen. A tervezéseket még nem fejezték be, és így bővebben nem nyilatkozhatik. Az interpelláció tárgyalásánál Rickert, Schall és Bebel felszólalása után holnapra halasztják az ülés folytatását. Holnapra van kitűzve napirendre a szabadelvűek által a párbajra nézve benyújtott határozati javaslat is.

Olaszország. Egy Afrikautazó Afrikába megy, hogy tárgyalásba bocsájtkozzék az abessziniai néguszszal az olasz hadifoglyok kiváltása végett. Baldissera azt kívánja, hogy küldjenek neki 50 újabb katonatisztet. Nápolyból a napokban 20.000 vizálló sátort indítottak utnak az afrikai sereg részére. Egy gözös minden héten 1000 tonna vizet szállít Masszauába.

Oroszország. A cár fölhívta az orosz katolikus érseket, hogy dolgozzon ki emlékiratot az oroszországi katolikusok helyzetéről. Azt hiszik, hogy nagy újítások vannak készülöben a katolikusok helyzetének megjavítását illetőleg. — Ferdinánd bolgár fejedelem ápril 18-án megérkezett az orosz fővárosba. A pályaháznál Vladimir nagyherceg fogadta. A kirendelt diszszázad zenekara a bolgár nemzeti himnuszt játszotta. A megjelent küldöttség közt ott volt a szláv jótékonyági társaság is, melyet Csernajeve tábornok vezetett, a ki a fejedelemnek kenyeret és söt nyújtott át. Ferdinánd fejedelem, a bolgár miniszterek és a többi kísérei a téli palotában laknak. Délutáni 4 órakor történt a fejedelem bemutatása a cárnál Zarskoja Szelóban.

A belgrádi város képviselő testület Ferdinánd bolgár fejedelem ünnepélyes fogadására 80.000 franknyi hitelt folyósított.

KÖNYVES-POLC.

Éppen most jelent meg: **Zsidó vérgyilkosságok története. Történelmi tanulmány. Irta Freimut Bernardin. Fordította Historikus. Ára 1 frt 50 kr. Kapható a „Magyar Néplap“ szerkesztőségében.**

Ez a könyv még szét se küldetett, de a zsidó sajtó kiszaglálta és óriási ordítást vitt véghez. A „Pesti Napló“ három oldalon át hánytá reánk lelkének büzös tajtékát, amiért e könyvet magyarul is kiadtuk. Ebből látszik, mennyire fél a zsidóság e könyvtől, mely német eredetiben 50 ezer példányban forog közkezen és eddig már minden európai nyelvre lefordították.

E könyv ama rettenetes váddal foglalkozik, mely az egész világon el van terjedve, hogy t. i. a zsidóság vallásos szertartásai alkalmával keresztény vért is használ s e végből egyes vakbuzgó zsidók gyilkolnak. Foglalkozik e könyv a hasonló természetű perekkel, köztük a nagy port vert tiszaezlári perrel is. Kétségtelenül kimutatja a szerző, még pedig a zsidók vallomásaiból, hogy csakugyan szükségük van keresztény vérré.

A zsidó ujságok meg vannak rémulve e könyvtől, ami a legjobb jel a könyv adatainak igazolása mellett.

A megrendeléseket azonnal teljesítjük.

Ezredévi hymnus templomi használatra. A „Kath. Egyházi Zeneközlöny“ előfizetési felhívást bocsát ki egy hymnusra, mely az ezredévi hálaadó istentiszteletek alkalmával lesz énekelhető. Tudva levő, hogy egyházi ténykedéseknél csak oly szöveget szabad használni, mely egyházi jóváhagyással van ellátva: de sem a szózat, sem a Jókay-féle királyhymnus, sem a többi hazafias ének nem bír e jóváhagyással s azt a szövegben található okok miatt soha el sem nyerheti. Egyébként ezek mind világi jellegű énekek, melyek sem a templomba nem valók, sem ezredévi ünnepünkhöz közelebbi vonatkozásban nem állanak. Miért is nevezett lap késztetve érezte magát, hogy egy az ezredévi ünnepségre alkalmas, hazafias és vallásos szöveget írjon, azt egyházas és magyaros dallammal ellátva megzenésítse s arra nézve az esztergomi főegyházmegyei hatóság jóváhagyását megnyerje. A hymnus dallamát Langer Viktor egyházi karnagy szerzette s látta el orgonakisérettel, mely orgonakiséret egyszersmind a vegyes kar szövegeit is magában foglalja. Hangterjedelme mérsékelt, mert főképp a hivek számára népéneknek készült s iskolai növendékek is könnyen betanulhatják. Szövegénél fogva, melynek első két versszakában a nép hálát ad Istennek a nyert jótéteményekért s a harmadikban a királyért a negyedikben a nemzetért imádkozik, nemcsak ez alkalommal, de bármikor ez éven túl is használható s mint azt a jóváhagyó egyházmegyei hatóság megjegyzi, alkalmas a vallásos érzületet ápolni. — Az orgonakisérettel ellátott hymnus ára — 80 kr. A szöveg énekhangjeggyel 5 kr. Sac. e. sacra. (à 30 kr.) Előfizetési pénzek a „K. Egyházi Zeneközlönynek“ Budapest V. Lipóttér 9. küldendők.

A „Katholikus Hitvédelmi Folyóirat“ április 4-ik füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Paralysis progressiva. Irta: Keményfy K. Dániel. 2. A lelkipásztor. (A politikai társadalmi és gazdasági téren.) Holencer Istvántól. 3. Protestáns jogegyenlőség. Rusztikusztól. 4. A kath. autonomia. Irta: T. Pelikán Krizsó. 5. Megtértek csarnoka. Schuwaloff Gergely gróf.

6. Protestáns Szemle. Luther és anépoktatás. Az apácák nevelése és a kálvinisták. Az „uj“ rend hatása az egyházpolitika uszályhordozóinál. Esztergomtól. 7. Irodalom. Liesse Andre: Die sociale Frage. Ism.: Ernst Sándor. P. Abel H. Missio beszédei. Ism.: Fabius — Krier-Rózsa „Az Udvariasság“ Ism.: Tóvári. könyvespolc. 8. Vegyesek. 9. A lelkész titka vagy a gyónási titok sérthetlensége. (Egy ív kath. reg.melléklet.) tizenegyedik ív. Új megrendelőinknek az előbbi iveket is megküldjük. Szives figyelmébe ajánljuk a kath. olvasó közönségnek e vállalatot annál is inkább, mert a legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. *Előfizetési ára egész évre 4 frt.* Megrendelhető: a szerkesztőségben. Pozsony, Ferencieknel.

H u m o r.

Mindig csak rebach.

A zsidó haszontalan apró cseresnyét vett a piacon nagyon olcsó pénzen. Midőn haza ért, leült, elébe vette a cseresnyét és a szemüveget orrára bigyesztve eszegetni kezdte. E pillanatban lépett be hozzá egy idegen és kérdé tőle, mire való cseresznyeévéshez szemüveg?

— Nyü osztat hiszsem, hojd nagy szemő csheresnye, s mégis olcshó.

Örhelyen.

A zsidó ujone először állott őrt midőn kérdésére ki vagy? minden, járó kelő azt felelte; „jó barát“ — bosszusan kiáltott föl:

— Aj vaj! Ha itth mindenkhi jó barát, minek állokh hát én itt! — és ezzel otthagya örhelyét.

Képtárban.

Fiueska: Apám, mért vannak itt a képek rámába téve?

Apa: Ostoba kérdés! Hát, hogy a festő tudhassa, meddig kell festenie.

Kevéssel is beéri.

— A szomszéd egy három kerekü vasparipát vett a fiának. Végy nekem is egyet apám!

— Nem lehet fiam; nem telik a pénzemből egy három kerekü vasparipára.

— Hát akkor végy egy két kereküt.

Óvatosság.

Vándorló legény: Egy szegény utas alamizsnáért és munkáért esedez . . .

Úr: Munkát kaphat tőlem; itt egy öl fa, ha felapritja, megfizetek érte.

Vándorló legény: Hm, hm, mindjárt ide küldöm az illetőt. A munkát t. i. egy pajtásom számára kérem.

Telhetetlen.

Kereskedő: Nézze csak Mózsi, ez az ing éppen magának való, egy hónapban csak egyszer kell mosni.

Mózsi: Aböh! nekhem olan küll, o meliket soho se nem küll masni.

Megfelelt.

Apa: Nem szégyenled magad Elemér, olyan kis fiut verni?

Elemér: Miért szégyelném? Te sem szégyenled engemet verni?

Budapesti piac.

Hüvelyes vetemények és termények.

Bab nagy fehér 8 ft., kis gömbölyű 8:25—8:50 ft., törpe 9 ft., barna 7 ft., tarka 6 forint.

Borsó 8:50—9:50 ft.

Lencse 8—12 ft.

Köles 5:25—5:50 ft.

Mák 00.18 ft.

Kendermag 9 ft. Mind 100 kilónkint

Vetőmagvak.

Vörös lóhere 26—32 ft.

Lucerna 35—42 ft.

Baltacim 9—9:50 ft.

Bükköny 6—6:50 ft.

Takarmányrépamag. Obendorfi 25 ft., vörös Mam-muth 22 ft., olajbogyó-alaku 22 ft., eckendorfi 22 ft. Mind 100 kilónkint.

Baromfi, vad, tojás.

Öreg tyuk páronkint 1:50—3:00 ft.

Csirke „ 1:00—1:50 ft.

Idei csirke „ 1:30—1:40 ft.

Husos lud „ 3:50—4:50 ft.

Husos kacska „ 2:00—2:60 ft.

Hizlalt kacska „ 3:50—4 ft.

Kappan „ 1:80—3:00 ft.

Pulyka „ 3:20—5:00 ft.

Vad disznó kilogrammonkint 60—60 kr.

Tojás 144 darabot tartalmazó láda 23:00—28:50 ft.

Zöldségüzlet.

Petrezselem 5—6 ft.

Répa Pozsonyi sárgarépa 2:50—3 ft., budapesti sárgarépa 2:50—3 ft.

Hagyma. Vöröshagyma 2—4 ft., sárga makói hagyma 4—7 ft., foghagyma 15—20 ft.

Burgonya. (Krumpli.) Sárga burgonya 2—2:80 ft., rózsaburgonya 1:80—2 ft., patkóburgonya 2—3 ft. Mind métermázsánkint.

Zeller 1—5 ft.

Párhagyma 70 kr.

Céklarépa 60—80 kr.

Fekete retek 80 kr. — 2 ft.

Kalaráb 60—80 kr.

Kelkáposzta 80 kr. — 3 ft.

Fejes káposzta 6—10 ft.

Vöröskáposzta 4—8 ft.

Csiperke gomba (sampignon) 2—3 ft.

Terma 15—20 ft.

Kakukfű 40—60 kr. Mind 100 darabonkint.

Téli spárga 1 kiló 15—20 ft.

Karfiol darabja 20—25 kr.

Kelbimbó 1 csomó 50—80 kr.

Metélő hagyma 15 csomó 10 kr.

Zöld petrezselem 15 csomó 10 kr.

Hajtatott idej termények: fejes saláta 100 drb. 3 ft., sóska 1 csomó 40 kr. hónapos retek 3 csomó 10 kr. kék kel 1:50—2 ft., spenót 1 kosárral 1—1:50 ft., uborka 1:50—2 ft.

Marhavásár.

Jármos ökör 320—420 ft. páronkint.

Fejős tehén tarka 50—150 ft. bonyhádi tehén 95—200 ft. darabonkint.

Vágómarha. Magyar ökör 20—28 ft. Szerbiai ökör 27—30 ft. Bivaly 18—22 ft. Tehén 20—27:00 ft. 100 kilogrammonkint.

Szurómarhavásár.

Élő borju 26—35 ft. párja.

Leölt borju 45—50 ft. 100 kilogrammonkint.

Élő bárány 4:00—6:50 ft.

Leölt bárány 2:75—7 ft. páronkint.

Juhvásár.

Elsőrendű (kiviteli) birkáért 16—22 ft.

Jóminőségű (anya) birkáért 9—11 ft.

Középmínőségű (anya) birkáért 6—9 ft.

Jóminőségű kiviteli (ürü) birkáért 19—22 kr.

Középmínőségű (ürü) birkáért 16—18 kr. kilogrammonkint eleven súly szerint.

Lóvásár.

Könnyebb kocsiló 100—250 ft.

Nehezebb kocsiló (hintós) 100—235 ft.

Igás kocsiló 110—250 ft.

Fuvarosló 70—100 ft.

Parasztló 45—120 ft.

Takarmányvásár.

Réti széna 2:00—2:70 ft.

Muhar 2:10—2:60 „

Zsupszalma 1:60—1:80 „

Alomszalma 1:00—1:30 „

Kukoricaszár 1:25—1:40 „

Sarju 1:90—2:40 „

Szalmaszecska 1:80—2:20 „

Lisztüzlet.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
ft	12:00	11:50	10:90	10:30	9:60	8:90	8:60	7:40	5:10
			Korpa finom 3:35	goromba 3:40					

Gabnapia.

				frttól	frtig
Buza	bánsági új	77	81	kg.	6.80—7.15
—	tiszavidéki	77	81	„	6.85—7.20
—	pestvidéki	77	81	„	6.80—7.15
—	fehért.	77	81	„	6.80—7.10
—	bácskai	77	81	„	6.90—7.25
Rozs	elsőrendű	70	72	„	6.50—6.55
—	másodr.			„	6.45—6.50
Árpa	takarmány	60	62	„	4.60—4.80
—	égetni való	62	64	„	5.15—5.30
Zab		39	41	„	6.15—6.50
Kukorica				„	4.05—4.20
Köles				„	5.30—5.60

A szerkesztésért felelős: Lepsényi Miklós.

Apró hirdetések egyszeri közlése szavanként 2 krral fizetendő. Vastagon szedett betűk kétszeresen számítatnak. Címmel feladottak után 30 kr. bélyeg is fizetendő.

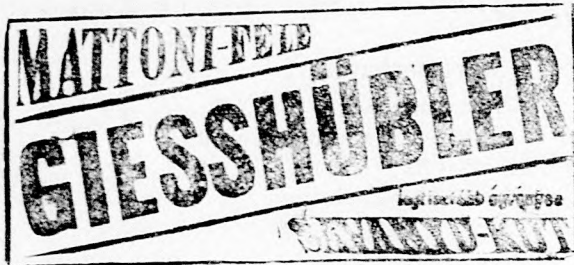
Cím alatt a hirdető neve, város vagy utca megnevezése s a postarésztante szó értendő.

HIRDETÉSEK

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Budapest, Práter-utca 44.

Allandó hirdetések petit soronként 6 kr. s nonparellsor 10 krral számítatnak. A közlési díj készpénz vagy levélbélyegeken előzetesen melléklendő.

Levélbeli felvilágosítás csak a hirdetés és válaszbélyeg beküldése mellett adatik.

A Szt.-István naptárt

mindazon t. előfizetőinknek, kik még megrendelni óhajtják, 20 kr-ért kiadóhivatalunk postafordultával megküldi.

Magyar Néplap

most már

22.000

példányban

jelenik meg és e mellett a legolcsóbb és a legelterjedtebb heti lap.

Magyar Néplap

MEZŐGAZDA és KRESTAN

SZERKESZTŐSÉGE

és

KIADÓHIVATALA

BUDAPEST,

Práter-utca 44. szám.

(Óriás-utca sarkán.)

Hirdetéseket lapunk számára kizárólag a MAGYAR NÉPLAP kiadóhivatala fogad el.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda

elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi és magán jellegű **nyomtatványokat**, és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb áron; erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy súlyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plebános urakat, a községi előjárókat, a különféle egyetek tagjait s minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában eszközöljék, hanem keressék meg a „Szt-Gellért“ katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre áll s így támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Budapest, 1896. Práter-utca 44.

Tisztelettel

a „Szent-Gellért“ könyvnyomda.